

ZARZĄDZENIE NR 841 KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

z dnia 26 lipca 2004 r.

**w sprawie metod i form wykonywania zadań przez
policjantów pełniących służbę na wodach i terenach przywodnych**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58 z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział I
Przepisy ogólne

§ 1

1. Zarządzenie określa metody i formy wykonywania służby przez policjantów na morzu terytorialnym, morskim wodach wewnętrznych, wodach śródlądowych powszechnie dostępnych zwanych dalej akwenami i na terenach przywodnych, a w szczególności:
 - 1) organizację służby;
 - 2) sposób pełnienia służby.
2. Przepisy zarządzenia odnoszące się do komendanta powiatowego Policji i komendy powiatowej Policji stosuje się odpowiednio do komendanta miejskiego Policji i komendy miejskiej Policji oraz komendanta rejonowego Policji i komendy rejonowej Policji.

§ 2

Przez użyte w zarządzeniu określenia należy rozumieć:

- 1) komisariat specjalistyczny Policji – komisariat specjalistyczny Policji właściwy w sprawach wykonywania zadań na wodach i terenach przywodnych;
- 2) komórka specjalistyczna Policji – komórka specjalistyczna Policji właściwa w sprawach wykonywania zadań na wodach i terenach przywodnych;
- 3) sezonowa komórka specjalistyczna Policji – sezonowa komórka specjalistyczna właściwa w sprawach wykonywania zadań na wodach i terenach przywodnych utworzona przez komendanta powiatowego Policji na czas określony potrzebami służby;
- 4) teren przywodny – obszar lądu leżący przy akwenu, określony przez policjanta odpowiedzialnego za organizację służby na wodach w „Charakterystyce akwenu i terenu przywodnego”.

§ 3

Służbę na wodach mogą pełnić policjanci:

- 1) komisariatów specjalistycznych Policji;
- 2) specjalistycznych komórek Policji;
- 3) sezonowych komórek specjalistycznych Policji;
- 4) wyznaczeni z innych jednostek i komórek organizacyjnych Policji.

§ 4

Zakres działania komisariatów Policji, komórek specjalistycznych Policji i sezonowych komórek specjalistycznych Policji nie obejmuje stref niebezpiecznych i zamkniętych dla rybołówstwa i żeglugi, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej.

§ 5

Komendant powiatowy Policji i komendant komisariatu specjalistycznego Policji odpowiada za prawidłową organizację służby na wodach i terenach przywodnych, a w szczególności za:

- 1) opracowywanie analiz stanu bezpieczeństwa i porządku na potrzeby dyslokacji służby na wodach i terenach przywodnych;
- 2) określanie celów i wskazywanie sposobu ich realizacji;
- 3) opracowywanie planów dyslokacji służby;
- 4) sporządzanie przez kierowników komórek właściwych do organizacji służby na wodach grafików służby policjantów planowanych do pełnienia tej służby;
- 5) występowanie o przydział sił wzmocnienia;
- 6) określenie systemu nadzoru nad realizacją zadań wykonywanych przez policjantów w służbie na wodach;
- 7) współpracę i określenie zakresu współdziałania sił jednostki z siłami pozapolicyjnymi w podejmowanych działaniach na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i porządku na wodach powszechnie dostępnych.

§ 6

1. Do zadań komisariatów specjalistycznych Policji i komórek specjalistycznych Policji należy w szczególności:

- 1) ochrona bezpieczeństwa ludzi;
- 2) zapobieganie przestępczości, wykroczeniom i innym zdarzeniom zakłócającym bezpieczeństwo i porządek na wodach i terenach przywodnych;

¹ Zmiany do tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 19, poz. 185, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 731, Nr 113, poz. 984, Nr 115, poz. 996, Nr 153, poz. 1271, Nr 176, poz. 1457 i Nr 200, poz. 1688 oraz z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 113, poz. 1070, Nr 130, poz. 1188 i 1190, Nr 137, poz. 1302, Nr 166, poz. 1600, Nr 192, poz. 1873 i Nr 210, poz. 2036.

- 3) wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców w szczególności naruszających przepisy w zakresie:
 - a) ochrony przyrody, środowiska naturalnego i ekologii,
 - b) bezpieczeństwo w żegludze,
 - c) bezpieczeństwo osób pływających, kąpiących się i uprawiających sporty wodne;
 - 4) ujmowanie na gorącym uczynku sprawców przestępstw i wykroczeń;
 - 5) poszukiwanie osób zaginionych oraz przedmiotów pochodzących lub użytych do konania przestępstwa;
 - 6) zabezpieczanie porządku w miejscach skażenia substancjami trującymi i innymi, powodującymi zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego oraz środowiska naturalnego, a także przy usuwaniu ich skutków;
 - 7) zapobieganie wypadkom utonień i ratowanie ludzi;
 - 8) zabezpieczanie porządku publicznego w miejscach katastrof i klęsk żywiołowych;
 - 9) szczególna ochrona zbiorników wody pitnej o rzek wpływających do nich;
 - 10) organizacja zabezpieczeń imprez masowych i turystycznych na wodach i terenach przywodnych;
 - 11) współdziałanie z innymi podmiotami realizującymi zadania w zakresie ratownictwa, ochrony bezpieczeństwa i porządku na wodach oraz ekologii;
 - 12) w miarę posiadanych możliwości przeprowadzanie oględzin miejsca zdarzenia pod wodą.
2. Sezonowa komórka specjalistyczna Policji realizuje w szczególności zadania określone w ust. 1 pkt 1-10.

§ 7

Komendanta wojewódzki Policji w celu zapewnienia sprawnej i efektywnej organizacji służby na wodach i terenach przywodnych może wyznaczać policjanta odpowiedzialnego, za koordynację służby na wodach.

§ 8

1. Komendant powiatowy Policji w jednostkach, w których zostały utworzone komórki specjalistyczne Policji lub sezonowe komórki specjalistyczne Policji, powierza organizację służby na wodach, policjantowi odpowiedzialnemu za organizację służby patrolowej.
2. Policjant, o którym mowa w ust. 1, realizuje w szczególności następujące zadania:
 - 1) sporządza analizy stanu bezpieczeństwa i porządku na wodach i terenach przywodnych zawierające prognozy zagrożenia;
 - 2) dokonuje bieżącej oceny stanu zagrożenia przestępczości i wykroczeniami oraz określa rejony zagrożenia, miejsca zagrożone, trasy patrolowe w celu dostosowania rozmieszczenia sił i środków oraz podejmowanych działań do

- przewidywanego w określonym miejscu i czasie zagrożenia;
- 3) na podstawie prognoz zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz innych potrzeb służby sporządza plan dyslokacji służby zawierający: numer lub nazwę akwenu, rejonu lub trasy, numery miejsc zagrożonych;
- 4) gromadzi i wykorzystuje na potrzeby służby informacje przekazywane z komórek realizujących czynności operacyjno-rozpoznawcze, od kierowników posterunków i rewirów dzielnicowych, a także o poczuciu bezpieczeństwa miejscowej społeczności oraz pochodzące z innych źródeł;
- 5) wyznacza zadania dla policjantów pełniących służbę na wodach i terenach przywodnych;
- 6) opracowuje „Charakterystykę akwenu i terenu przywodnego” dla każdego zbiornika wodnego, na którym jest planowana służba, zgodnie z § 2 pkt 4;
- 7) opracowuje algorytmy postępowania w sytuacjach szczególnych w odniesieniu do zagrożeń i „Charakterystyk akwenu i terenu przywodnego”;
- 8) inicjuje działania profilaktyczne.

Rozdział II

Organizacja służby na wodach

§ 9

Służbę na wodach i terenach przywodnych policjanci mogą pełnić wspólnie z inspektorami Państwowej Inspekcji Ochrony Środowiska, funkcjonariuszami Straży Granicznej, żołnierzami Żandarmerii Wojskowej, strażnikami Straży Gmiennej/Miejskiej, Państwowej Straży Rybackiej, Straży Leśnej, strażakami Państwowej Straży Pożarnej, członkami Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego lub innymi uprawnionymi osobami, których obecność jest uwarunkowana potrzebami służby, na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

§ 10

1. Służbę w komisariatach specjalistycznych Policji i komórkach specjalistycznych Policji wykonujących zadania na wodach i terenach przywodnych pełni się w ciągu całego roku.
2. Poza okresem nawigacyjnym komisariaty specjalistyczne Policji i komórki specjalistyczne Policji podejmują w szczególności działanie na rzecz ekologii, organizują patrolowanie terenów przywodnych oraz nawiązują współpracę w tej dziedzinie z osobami wymienionymi w § 9.

§ 11

Komendant powiatowy Policji na terenie obejmującym obszary wodne może tworzyć sezonowe komórki specjalistyczne Policji.

§ 12

W granicach właściwości terytorialnej komendy wojewódzkiej Policji można organizować patrole, realizujące zadania w rejonach służbowych kilku jednostek Policji.

§ 13

Służbę organizuje się na podstawie prognoz zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego występującego na wodach i terenach przywodnych lub innych potrzeb służby.

§ 14

Dyslokacja służby na wodach i terenach przywodnych powinna w szczególności opierać się o wyniki bieżącego monitorowania czynników mających wpływ na stan bezpieczeństwa i porządku na wodach i terenach przywodnych, przede wszystkich takich jak:

- 1) ilość, rodzaj, czas, miejsce, okoliczności zaistniałych przestępstw i wykroczeń oraz sposób działania sprawców;
- 2) natężenie ruchu ludności w związku z wypoczynkiem, kąpielą i innymi formami korzystania ze środowiska wodnego;
- 3) ruch jednostek pływających;
- 4) czas, miejsce, okoliczności i przyczyny:
 - a) tonięć i utonięć,
 - b) zanieczyszczeń środowiska wodnego,
 - c) uszkodzeń urządzeń wodnych,
 - d) zaistniałych wypadków zagrażających życiu i zdrowiu osób, a także ich mieniu;
- 5) własne rozpoznanie oraz dokonane przez inne służby;
- 6) ocena prawidłowości dotychczasowego rozmieszczenia sił i środków oraz ich efektywności;
- 7) związki przyczynowe pomiędzy zdarzeniami a występującymi zjawiskami i warunkami przyrodniczymi, zwłaszcza atmosferycznymi i w środowisku wodnym;
- 8) zmiany głębokości akwenu, jego linii brzowej, usytuowania mielizn, nurtu rzeki i innych miejsc mających istotne znaczenie dla nawigacji statków lub kąpeli osób, a w okresie zimowym o występowanie pokrywy lodowej, jej grubość, występowanie oparzelisk, wytopisk mogących przyczynić się do utonięcia osób;
- 9) informacje o poczuciu bezpieczeństwa miejscowej społeczności;
- 10) prognozy zagrożenia bezpieczeństwa i porządku na wodach i terenach przywodnych wraz z wnioskami i zaleceniami.

§ 15

1. „Charakterystyka akwenu terenu przywodnego” zawiera w szczególności:

- 1) nazwę akwenu i nazwy (numery) poszczególnych rejonów i miejsc zagrożonych;

- 2) określenie tras i granic patrolowania;
- 3) mapę akwenu z danymi do nawigacji oraz naniesionymi rejonami i miejscami patrolowania oraz usytuowanie urządzeń wodnych i znaków nawigacyjnych;
- 4) zadania do realizacji w trakcie patrolowania;
- 5) opis rejonów, miejsc zagrożonych tras patrolowych z uwzględnieniem:
 - a) siedzib organów administracji wodnej,
 - b) granic i cech charakterystycznych zbiornika wodnego (wymiały, głębokość, miejsca szczególnie niebezpieczne, kanały, zatoki, ujścia rzek, miejsca prowadzonych robót wodnych),
 - c) miejsc przebywania osób, kąpielisk, ośrodków wypoczynkowych, przystani żeglugowych, sportowych i klubowych, wypożyczalni sprzętu pływającego, kolonii, obozów, pól biwakowych, rozmieszczenia lokali usługowych i rozrywkowych,
 - d) budowli wodnych, portów, urządzeń piętrzących, ujęć wodnych, aktualny poziom wód, kilometraż rzek, linie obwałowań,
 - e) miejsc, które z uwagi na ich usytuowanie lub charakter sprzyjają działalności przestępczej, bądź ukrywaniu się sprawców.

2. Charakterystykę, o której mowa w ust. 1, należy przechowywać u dyżurnego jednostki Policji. W czasie służby dokument ten powinien również pozostawać na wyposażeniu jednostki pływającej.

Rozdział III**Pełnienie służby na wodach i na terenach przywodnych****§ 16**

1. Kierownik komórki właściwej do spraw służby na wodach dokonuje bieżącego rozmieszczenia sił policyjnych na terenie jednostki organizacyjnej Policji i dokumentuje to w książce służby.
2. Dyslokację patroli można zmieniać w trakcie pełnienia służby w związku z zaistniałymi wydarzeniami.

§ 17

1. Przygotowanie policjantów do służby sprawdza się w czasie odprawy lub indywidualnie.
2. W terenie, bez odprawy mogą rozpocząć służbę tylko policjanci, którzy uzyskali zgodę bezpośredniego przełożonego.

§ 18

1. Obowiązkiem prowadzącego odprawę policjantów do służby na wodach i terenach przywodnych jest:
 - 1) zapoznanie policjantów z aktualnymi wydarzeniami zaistniałymi w rejonie jednostki i poleceniami kierownictwa, a także przekazanie zadań doraźnych, które powinny wynikać z wniosków zawartych w analizie sporządzanej na potrzeby

dyslokacji służby prewencji na wodach i określenie sposobu ich wykonania;

- 2) wskazanie rejonów pełnienia służby oraz miejsc i czasu przerwy w służbie;
 - 3) określenie składu i liczebności patrolu oraz wyznaczeniu dowódcy w przypadku patroli wieloosobowych;
 - 4) uwzględnienie wariantów pełnienia służby w dniach o dobrych i złych warunkach atmosferycznych;
 - 5) sprawdzenie wyposażenia indywidualnego policjantów do służby oraz jednolitego umundowania, zgodnego z obowiązującymi przepisami;
 - 6) pouczenie o zasadach bezpieczeństwa policjantów podczas wykonywania zadań;
 - 7) zwrócenie uwagi na stan psychofizyczny policjantów;
 - 8) określenie sposobu utrzymywania łączności z dyżurnym jednostki Policji;
 - 9) przydzielenie środków technicznych.
2. Prowadzący odprawę ma prawo sprawdzenia znajomości przez policjantów przepisów regulujących warunki i zasady użycia środków przymusu bezpośredniego, w tym broni służbowej, a także podstawowych aktów prawnych regulujących organizację i pełnienie służby na wodach.
 3. Przebieg odprawy, treść przekazanych zadań doraźnych oraz sposób ich realizacji, odprawiający wpisuje do książki odpraw.
 4. Policjanci odnotowują w notatnikach służbowych zadania doraźne i istotne informacje przekazane do realizacji w trakcie odprawy.

§ 19

1. Taktyka pełnienia służby determinowana jest rodzajem przedzielonych zadań, warunkami atmosferycznymi, topografią terenu, charakterem akwenu oraz wskazaniem prowadzącego odprawę do służby i polega w szczególności na:
 - 1) patrolowaniu w sposób widoczny dla wszystkich korzystających z danego akwenu i terenu przywodnego;
 - 2) organizowanie doraźnych postojów w miejscach zagrożonych;
 - 3) równoczesnym patrolowaniu rejonu jednostką pływającą i pieszo lub przy pomocy innych środków lokomocji, przy współdziałaniu dodatkowych patroli;
 - 4) patrolowaniu rejonu, przy wykorzystaniu ukształtowania terenu, prądów wodnych umożliwiających ruch jednostki pływającej z wygaszonym silnikiem, pory nocnej itp.;
 - 5) stosowaniu innych form określonych przez policjanta odprawiającego do służby.
2. Przyjęta taktyka pełnienia służby powinna gwarantować bezpieczeństwo działania policjanta, a także jego skuteczność i efektywność.

§ 20

1. Policjanci pełniący służbę na wodach i terenach przywodnych mają obowiązek utrzymywania bieżącego kontaktu z dyżurnym jednostki Policji – przy pomocy dostępnych środków łączności.
2. Policjanci pełniący służbę mają obowiązek meldowania dyżurnemu jednostki Policji o podjęciu i zakończeniu interwencji.
3. Opuszczenie rejonu pełnienia służby na wodach i terenach przywodnych może nastąpić na polecenie lub za zgodą dyżurnego jednostki Policji.

§ 21

Podczas patrolowania policjanci powinni w szczególności:

- 1) prowadzić obserwację akwenu i terenów przywodnych oraz zachodzących w nich zjawisk;
- 2) zwracać uwagę na zjawiska wskazujące na zanieczyszczenie środowiska naturalnego na wodach i terenach przywodnych;
- 3) natychmiast reagować w każdym przypadku, uzasadniającym potrzebę przeprowadzenia interwencji lub podjęcia działań ratunkowych;
- 4) systematycznie kontrolować wszystkie miejsca zagrożone znajdujące się w rejonie pełnienia służby;
- 5) zbierać informacje dotyczące występujących zagrożeń lub mogących przyczynić się do ustalenia sprawców przestępstw i wykroczeń;
- 6) ujawniać osoby naruszające porządek publiczny;
- 7) przeprowadzać kontrole jednostek pływających.

§ 22

1. Pojazdy służbowe wykorzystuje się do przemieszczania patroli na zgłoszoną interwencję lub pomiędzy akwenami, miejscami zagrożonymi, a także do przewożenia jednostek pływających.
2. Jednostka pływająca służy do przemieszczania pomiędzy miejscami zagrożonymi.
3. W rejonie pełnienia służby na terenach przywodnych policjanci po opuszczeniu pojazdu patrolują pieszo miejsca zagrożone.

§ 23

1. Załogę jednostki pływającej stanowi, co najmniej dwóch policjantów, posiadających uprawnienia do prowadzenia danego typu jednostki oraz uprawnienia w zakresie ratownictwa wodnego.
2. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się możliwość pełnienia służby na jednostce pływającej:
 - 1) przy udziale dwóch policjantów, z których tylko jeden posiada uprawnienia wymienione w ust. 1, po warunkiem zachowania szczególnych środków bezpieczeństwa i przy wykorzystaniu sprzętu asekuracyjnego;
 - 2) policjanta z udziałem osoby, o której mowa w § 9, posiadającej uprawnienia wymienione w ust. 1 albo pod warunkiem zachowania szcze-

gólnych środków bezpieczeństwa i przy wykorzystaniu sprzętu asekuracyjnego.

3. W wyjątkowych przypadkach nie cierpiących zwłoki za zgodą dyżurnego jednostki Policji dopuszcza się wykonywanie czynności przy użyciu łodzi przez jednego policjanta posiadającego uprawnienia, o których mowa w ust. 1.

§ 24

Do wykonywania zadań można wykorzystywać inne środki lokomocji pozwalające pełnić służbę na wodach i terenach przywodnych, stosownie do pory roku i warunków terenowych.

§ 25

1. Służba na wodach i terenach przywodnych pełniona jest w umundurowaniu służbowym.
2. Policjanci są zobowiązani posiadać wyposażenie i uzbrojenie stosowne do charakteru, czasu i sposobu wykonywanej służby.
3. Komendant powiatowy Policji, komisariatu specjalistycznego Policji może w uzasadnionych przypadkach organizować służbę policjantów na wodach i terenach przywodnych w ubraniu cywilnym i przy wykorzystaniu nieoznakowanych środków transportu.

§ 26

1. O rozpoczęciu i zakończeniu przerwy dowódca patrolu informuje dyżurnego jednostki, który potwierdza zgodę na jej wykorzystanie.
2. Policjant może na czas przerwy opuścić rejon pełnienia służby za zgodę dyżurnego jednostki Policji.
3. W czasie przerwy policjant pozostaje na nasłuchu radiowym.
4. Przebieg służby należy udokumentować w notatniku służbowym lub przy pomocy nośnika elektronicznego.

§ 27

W razie otrzymania informacji o przygotowywanym, dokonywanym przestępstwie lub wykroczeniu w rejonie pełnienia służby, policjant niezwłocznie melduje o tym dyżurnemu jednostki Policji, po czym udaje się na miejsce zdarzenia.

§ 28

1. Na miejscu zdarzenia policjant powinien w szczególności:
 - 1) udzielić lub spowodować udzielenie pomocy przedlekarskiej osobom, których życiu lub zdrowiu zagraża niebezpieczeństwo;

- 2) uniemożliwić sprawcy kontynuowanie działań naruszających prawo i jeśli jest to możliwe zatrzymać sprawcę;
- 3) podjąć pościg za sprawcą zdarzenia jeżeli istnieją ku temu warunki;
- 4) zabezpieczyć miejsce zdarzenia przed utratą śladów i ustalić świadków zdarzenia oraz zebrać możliwe informacje o sprawcach.

2. Podjęte czynności i dokonane ustalenia należy udokumentować w notatniku służbowym, a następnie w formie notatki.

§ 29

1. Policjant po zakończeniu służby:
 - 1) melduje bezpośrednio przełożonemu, a w razie jego nieobecności, wyznaczonemu przez kierownika jednostki Policji innemu odpowiedzialnemu za służbę policjantowi o jej przebiegu oraz uzyskanych efektach;
 - 2) przekazuje niezbędne dokumenty z wykonanych czynności, w tym informacje o zagrożeniach wskazanych przez społeczeństwo oraz o stwierdzonych nieprawidłowościach w zabezpieczeniu infrastruktury rejonu służbowego, w formie raportu, notatki itp.;
 - 3) sporządza i przekazuje, zgodnie z ustalonymi zasadami informacje uzyskane w drodze realizacji podstawowych metod pracy operacyjnej.
2. Ocenę realizacji zadań przez policjanta i wyników służby należy dokonać bezpośrednio po jej zakończeniu.

Rozdział IV

Postanowienia końcowe

§ 30

Traci moc zarządzenie nr 13/96 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 marca 1996 roku w sprawie organizacji i zakresu działania specjalistycznych komisariatów wodnych Policji na wodach przeznaczonych do powszechnego korzystania.

§ 31

Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia podpisania.

Komendant Główny Policji
nadinsp. Leszek Szreder